

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพตามความคิดเห็นของผู้เรียนและครูผู้สอน และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 4 ตอนดังนี้

1. ข้อมูลภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ และครูผู้สอนวิชาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
2. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้เรียนและครูผู้สอน (ดังแสดงในตารางที่ 3-8)
3. การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้เรียนและครูผู้สอน
4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีภูมิลำเนา ได้แก่ เพศ อายุและระดับการศึกษาแตกต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผลและประเมินผล (ดังแสดงในตารางที่ 9-11)

1. ข้อมูลภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพและครูผู้สอนวิชาชีพ

1.1 การวิเคราะห์ภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพของ โรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง จำนวน 110 คน ผู้วิจัย นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	93	84.50
หญิง	17	15.50
2. อายุ		
อายุต่ำกว่า 18 ปี	72	65.40
อายุ 18 ปีขึ้นไป	38	34.50
3. การศึกษา ก่อนที่ศาลกำหนดให้เข้ารับการฝึกและอบรม ในสถานพินิจฯ กลาง		
ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า	43	39.10
ระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า	67	60.90
4. ระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ฝึกและอบรมในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง		
ต่ำกว่า 1 ปี	24	21.80
1 ปี - 2 ปี	43	39.10
3 ปี - 4 ปี	22	20.00
5 ปี - 6 ปี	3	2.70
มากกว่า 6 ปี	-	-
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	18	16.40

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพของบิดา		
รับจ้าง	56	50.90
ค้าขาย	16	14.50
รับราชการ	9	8.20
ทำงานบริษัท	8	7.30
เกษตรกร	7	6.40
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4	3.60
ไม่มีอาชีพหรือทำงานบ้าน	-	-
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	10	9.10
6. อาชีพของมารดา		
ค้าขาย	38	34.50
รับจ้าง	37	33.60
ไม่มีอาชีพหรือทำงานบ้าน	12	10.90
ทำงานบริษัท	5	4.50
รับราชการ	4	3.60
เกษตรกร	2	1.80
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	1	0.90
อื่น ๆ (โปรดระบุ)	11	10.00
7. จำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา		
ไม่มี	5	4.50
1 คน	5	4.50
2 คน	24	21.80
3 คน	22	22.00

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
4 คน	13	11.80
5 คน	24	21.80
6 คน	7	6.40
7 คน หรือมากกว่า	10	9.10
8. วิชาอาชีพที่กำลังเรียน		
ช่างตัดผมชาย	14	12.70
ช่างไม้ครุภัณฑ์	13	11.80
ช่างเชื่อมโลหะ	12	10.90
ช่างพิมพ์	11	10.00
ช่างเครื่องยนต์	8	7.30
ดนตรีสากล	8	7.30
ช่างศิลป์	6	5.50
ประดิษฐ์ดอกไม้	6	5.50
ช่างไฟฟ้า	4	3.60
ช่างถ่ายรูป	4	3.60
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	4	3.60
ศิลปหัตถกรรม	4	3.60
ช่างเครื่องทำความเย็น	3	2.70
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าชาย	3	2.70
ช่างหัตถกรรม	3	2.70
การขยายพันธุ์พืช	3	2.70
คหกรรม (วิชาอาหารและขนม)	3	2.70
นักแสดงนาฏศิลป์-ดนตรีไทย	1	0.90

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้เรียนสายอาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
9. เงินลงทุนในการประกอบอาชีพภายหลังออกจากสถานฝึกและอบรมฯ		
มี	77	70.00
ไม่มี	33	30.00

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพจำนวน 110 คน เป็นเพศชายส่วนใหญ่ ร้อยละ 84.50 ส่วนน้อยเป็นเพศหญิงร้อยละ 15.50 ผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ร้อยละ 65.40 ส่วนน้อยเป็นผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ร้อยละ 34.50 ผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีการศึกษาก่อนที่ศาลกำหนดให้เข้ารับการฝึกและอบรมในสถานพินิจกลางอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่าร้อยละ 60.90 และส่วนน้อยมีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าร้อยละ 39.10 ผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่เป็นผู้มีระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ฝึกและอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง 1ปี - 2 ปี ร้อยละ 39.10 รองลงมา ต่ำกว่า 1 ปี ร้อยละ 21.80 และ 3 ปี - 4 ปี ร้อยละ 20.00 ตามลำดับ และผู้เรียนสายอาชีพมีระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้ฝึกและอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางน้อยที่สุด 5 ปี - 6 ปี ร้อยละ 2.70 และ ไม่มีผู้เรียนสายอาชีพคนใดที่ศาลกำหนดให้ฝึกและอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางมากกว่า 6 ปี ผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีบิดามารดาอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 50.90 รองลงมา มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 14.50 และมีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด ร้อยละ 3.60 และ ไม่มีบิดาของผู้เรียนสายอาชีพคนใดเลยที่ไม่มีอาชีพหรือทำงานบ้าน ส่วนมารดาของผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายร้อยละ 34.50 รองลงมา มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 33.60 และมีอาชีพเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด ร้อยละ 0.90 ผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้องร่วมบิดามารดา 3 คนและ 5 คน ร้อยละ 21.80 เท่ากัน รองลงมา มีจำนวนพี่น้องบิดามารดา 3 คน ร้อยละ 20.00 และมีพี่น้องร่วมบิดามารดาจำนวนน้อยที่สุดคือ 1 คน ร้อยละ 4.50 ผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่กำลังเรียนวิชาอาชีพช่างตัดผมชาย

ร้อยละ 12.70 รองลงมากำลังเรียนวิชาอาชีพช่างไม้ครุภัณฑ์ ร้อยละ 11.80 และวิชาอาชีพช่างเชื่อมโลหะ ร้อยละ 10.90 ตามลำดับ ส่วนวิชาอาชีพที่ผู้เรียนสายอาชีพกำลังเรียนมีจำนวนน้อยที่สุดคือ วิชาอาชีพนักแสดงนาฏศิลป์-ดนตรีไทย ร้อยละ 0.90 และผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่มีความเห็นว่าผู้เรียนจะมีเงินลงทุนในการประกอบอาชีพภายหลังที่ออกจากสถานฝึกและอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางร้อยละ 70.00 และผู้เรียนสายอาชีพส่วนน้อยจะไม่มีเงินลงทุนในการประกอบอาชีพภายหลังออกจากสถานฝึกและอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ร้อยละ 30.00

1.2 การวิเคราะห์ภูมิหลังของครูผู้สอนวิชาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จำนวน 32 คน จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาชีพ ผู้วิจัยนำข้อมูลภูมิหลังมาสรุปเรียงลำดับเพื่อแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของครูผู้สอนวิชาชีพ

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของครูผู้สอนวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1. ทำการสอนวิชาชีพ		
ช่างตัดผมชาย	4	12.50
ช่างไม้ครุภัณฑ์	4	12.50
ช่างเชื่อมโลหะ	3	9.37
ช่างพิมพ์	3	9.37
ดนตรีสากล	3	9.37
ช่างเครื่องยนต์	2	6.25
ช่างศิลป์ทัศนกรรม	2	6.25
ช่างเครื่องทำความเย็น	1	3.12
ช่างไฟฟ้า	1	3.12
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าชาย	1	3.12
ช่างทัศนกรรม	1	3.12

ตารางที่ 2 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของครูผู้สอนวิชาชีพ (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของครูผู้สอนวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ช่างถ่ายรูป	1	3.12
ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี	1	3.12
ช่างศิลป์	1	3.12
นักแสดงนาฏศิลป์-ดนตรีไทย	1	3.12
การขยายพันธุ์พืช	1	3.12
คหกรรม (อาหารและขนม)	1	3.12
ประดิษฐ์ดอกไม้	1	3.12
รวม	32	100.00
2. ประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพ		
3 ปี	1	3.12
4 ปี	8	25.00
5 ปี	1	3.12
7 ปี	1	3.12
8 ปี	2	6.25
9 ปี	3	9.37
10 ปี	5	15.63
12 ปี	1	3.12
13 ปี	1	3.12
14 ปี	4	12.50
15 ปี	1	3.12
18 ปี	1	3.12
19 ปี	1	3.12
20 ปี	1	3.12

ตารางที่ 2 จำนวนของข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของครูผู้สอนวิชาชีพ (ต่อ)

ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของครูผู้สอนวิชาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
25 ปี	1	3.12
รวม	32	100.00
3. ประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง		
1 ปี	1	3.12
3 ปี	5	15.63
4 ปี	9	28.12
5 ปี	1	3.12
8 ปี	1	3.12
9 ปี	2	6.25
10 ปี	3	9.37
12 ปี	1	3.12
13 ปี	1	3.12
14 ปี	5	15.63
18 ปี	2	6.25
19 ปี	1	3.12
รวม	32	100.00
4. โรงเรียนผู้ใหญ่		
เทพการุณย์	20	62.50
เทพปราณี	5	15.63
หน่วยวิชาชีพบ้านอุเบกขา	4	12.50
บ้านมุกิตา	3	9.37
รวม	32	100.00

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ครูผู้สอนวิชาชีพ จำนวน 32 คน ทำการสอนวิชาอาชีพทั้งหมด 18 วิชาอาชีพ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ทำการสอนวิชาอาชีพช่างตัดผมชาย และช่างไม้ครุภัณฑ์ มีจำนวนวิชาชีพละ 4 คน (ร้อยละ 12.50) เท่ากัน รองลงมา สอนวิชาอาชีพช่างเชื่อมโลหะช่างพิมพ์ และดนตรีสากล มีจำนวนวิชาชีพละ 3 คน (ร้อยละ 9.38) เท่ากัน และสอนวิชาอาชีพช่างเครื่องยนต์ และวิชาอาชีพช่างศิลปหัตถกรรม มีจำนวนวิชาชีพละ 2 คน (ร้อยละ 6.25) เท่ากัน ตามลำดับ และทำการสอนวิชาอาชีพอื่น ๆ นอกนั้นน้อยที่สุดวิชาชีพละ 1 คน (ร้อยละ 3.12) ครูผู้สอนมีประสบการณ์การสอนวิชาชีพในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ แตกต่างกัน ตั้งแต่ 3 ปี ถึง 25 ปี ซึ่งโดยเฉลี่ยครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพเป็นเวลา 4 ปี ซึ่งมีจำนวน 8 คน (ร้อยละ 25.00) รองลงมา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพเป็นเวลา 10 ปี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 15.62) และมีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพเป็นเวลา 14 ปี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนวิชาชีพเป็นเวลา 3 ปี, 5 ปี, 7 ปี, 12 ปี, 13 ปี, 15 ปี, 18 ปี, 19 ปี, 20 ปี และ 25 ปี มีน้อยที่สุดจำนวนละ 1 คน (ร้อยละ 3.12) เท่ากัน ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางแตกต่างกันตั้งแต่ 1 ปี ถึง 19 ปี ซึ่งโดยเฉลี่ยครูผู้สอนส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง เป็นเวลา 4 ปี มีจำนวน 9 คน (ร้อยละ 28.12) รองลงมาคือ 3 ปี และ 14 ปี จำนวนละ 5 คน (ร้อยละ 15.63) เท่ากัน และ 10 ปี จำนวน 3 คน (ร้อยละ 9.37) ตามลำดับ ครูผู้สอนมีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางเป็นเวลา 1 ปี, 5 ปี, 8 ปี, 12 ปี, 13 ปี และ 19 ปี มีน้อยที่สุดจำนวนละ 1 คน (ร้อยละ 3.12) เท่ากัน ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ทำการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่เทพารักษ์ 20 คน (ร้อยละ 62.50) รองลงมาคือทำการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่เทพปรานี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 15.63) และทำการสอนในหน่วยวิชาชีพบ้านอุเบกษาจำนวน 4 คน (ร้อยละ 12.50) ตามลำดับ และครูผู้สอนวิชาชีพทำการสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่ บ้านมุกตามีจำนวนน้อยที่สุดคือ 3 คน (ร้อยละ 9.37)

2. การศึกษาสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพและครูผู้สอนวิชาชีพ

2.1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพด้านต่าง ๆ 6 ด้าน พิจารณาตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้วิจัยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่แล้ว หาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายชื่อ แล้วสรุปรวมเป็นรายด้าน ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 8

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในด้านหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
1.	หลักสูตรวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่โรงเรียนของท่านเปิดสอนขณะนี้ตรงกับความต้องการของท่าน	3.59	0.97	3	ต่ำ
2.	ท่านทราบและเข้าใจวัตถุประสงค์ของหลักสูตรวิชาชีพในแต่ละรายวิชาที่เรียน	3.43	0.71	5	พอใช้
3.	เนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรที่เรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของท่าน	3.36	0.80	7	พอใช้
4.	เนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรทำให้ท่านมองเห็นช่องทางประกอบอาชีพได้	4.05	0.87	1	ดี

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียน
สายอาชีพในด้านหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
5.	เนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรที่ท่านเรียนมี ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตจริงของท่าน	3.77	0.90	2	ดี
6.	เนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรมีความเหมาะสม กับพื้นฐานความรู้ของท่าน	3.41	0.84	6	พอใช้
7.	หลักสูตรวิชาชีพลำบากต่าง ๆ ที่โรงเรียน ของท่านเปิดสอนอยู่ในขณะนี้มีความสอดคล้อง กับความต้องการของตลาดแรงงาน	3.52	0.91	4	ดี
รวมด้านหลักสูตร		3.59	0.46		ดี

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพมีความเห็นว่า สภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายอาชีพ ในด้านหลักสูตร โดยส่วนรวม มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.59$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี อันดับสูงสุดคือ เนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรทำให้ผู้เรียนสายอาชีพมองเห็นช่องทางประกอบอาชีพได้ ($\bar{X} = 4.05$) รองลงมาคือ เนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรที่ผู้เรียนสายอาชีพเรียนมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตจริงของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.77$) และหลักสูตรวิชาชีพลำบากต่าง ๆ ที่โรงเรียนของผู้เรียนสายอาชีพเปิดสอนขณะนี้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.59$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ เนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรที่เรียนมีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ($\bar{X} = 3.36$)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สายอาชีพในด้านครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
8.	ครูผู้สอนวิชาชีพสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ ผู้เรียนเข้าใจได้ง่าย	4.04	0.87	7	๑๕
9.	ครูผู้สอนวิชาชีพมาสอนตรงเวลา	4.08	0.90	6	๑๕
10.	ครูผู้สอนวิชาชีพเอาใจใส่ให้คำแนะนำ ผู้เรียน ในขณะที่สอน	4.15	0.88	4	๑๕
11.	ครูผู้สอนวิชาชีพติดตามดูแลงานที่มอบให้ท่าน	4.13	0.85	5	๑๕
12.	ครูผู้สอนวิชาชีพให้ความเป็นกันเองและ เข้ากับผู้เรียนได้ดี	4.17	0.82	3	๑๕
13.	ครูผู้สอนวิชาชีพมีความยุติธรรมต่อผู้เรียน	4.18	0.74	2	๑๕
14.	ครูผู้สอนวิชาชีพเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ ซักถามข้อสงสัยหรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ การเรียน ในชั้นเรียน	4.30	0.81	1	๑๕
15.	ครูผู้สอนวิชาชีพให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน เกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพนอกชั้นเรียน	3.39	1.03	11	พอใช้
16.	ครูผู้สอนวิชาชีพยอมรับฟังความคิดเห็น ของผู้เรียน	3.86	0.89	8	๑๕
17.	ครูผู้สอนวิชาชีพให้กำลังใจและช่วยแก้ไข ปัญหาให้ผู้เรียน	3.82	0.87	9	๑๕

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สายอาชีพในด้านครูผู้สอน ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
18.	ครูผู้สอนวิชาชีพเป็นผู้เสียสละทั้งแรงกาย และเวลาให้ผู้เรียน	3.73	0.97	10	ด
	รวมด้านครูผู้สอน	3.99	0.60		ด

จากตารางที่ 4 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพมีความเห็นว่า สภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ ในด้านครูผู้สอน โดยส่วนรวม มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีอันดับสูงสุดคือ ครูผู้สอนวิชาชีพเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ซักถามข้อสงสัย หรือปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.30$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนวิชาชีพมีความยุติธรรมต่อผู้เรียน ($\bar{X} = 4.18$) และครูผู้สอนวิชาชีพให้ความเป็นกันเองและเข้ากับผู้เรียนได้ดี ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ครูผู้สอนวิชาชีพให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพนอกชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.39$)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สายอาชีพในด้านผู้เรียน ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
19.	ท่านเข้าเรียนวิชาชีพด้วยความสมัครใจและ สนใจจริง ๆ	4.07	0.90	1	ดี
20.	ท่านมาเรียนวิชาชีพตรงเวลา	3.85	0.84	2	ดี
21.	ท่านมีความสุขสนุกสนานกับการเรียนการสอน ในห้องเรียน	3.77	0.81	5	ดี
22.	ท่านมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนวิชาชีพ	3.65	0.86	8	ดี
23.	ท่านมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	3.73	0.73	7	ดี
24.	ท่านมีความสามารถเรียนตามหลักสูตรวิชาชีพ ระยะสั้นได้เป็นอย่างดี	3.63	0.81	9	ดี
25.	ท่านมีความพอใจกับผลการเรียนของตนเอง	3.79	0.88	3	ดี
26.	ท่านจะสามารถนำวิชาชีพที่เรียนมาประยุกต์ ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.75	0.94	6	ดี
27.	ท่านมีรายได้จากเงินปันผลขณะที่เรียนวิชาชีพ ในโรงเรียน	2.41	1.27	10	ควรปรับปรุง
28.	ท่านมีความสามัคคีในการทำงานร่วมกัน	3.78	0.89	4	ดี
รวมด้านผู้เรียน		3.64	0.54		ดี

จากตารางที่ 5 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพมีความเห็นว่า สภาพการจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนสายอาชีพ ในด้านผู้เรียน โดยส่วนรวม มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี
($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี
อันดับสูงสุดคือ ผู้เรียนเข้าเรียนวิชาชีพด้วยความสมัครใจและสนใจจริง ๆ ($\bar{X} = 4.07$) รอง
ลงมาคือผู้เรียนมาเรียนวิชาชีพตรงเวลา ($\bar{X} = 3.85$) และผู้เรียนมีความพอใจกับผลการเรียน
ของตนเอง ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้าย
คือ ผู้เรียนมีรายได้จากเงินปันผลขณะที่เรียนวิชาชีพในโรงเรียน ($\bar{X} = 2.41$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สายอาชีพ ในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ
ผู้เรียนสายอาชีพ

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
29.	ครูผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่าง ได้ชัดเจน	3.95	0.81	2	๑๔
30.	ครูผู้สอน ใช้วิธีสอน โดยแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนทำงาน	3.55	1.05	3	๑๔
31.	ครูผู้สอนสอน โดยวิธีการสาธิตให้ผู้เรียนดูก่อน ลงมือปฏิบัติ	4.04	0.90	1	๑๔
32.	ครูผู้สอนสอน โดยให้ผู้เรียนมีการแข่งขันกัน ตอบปัญหาวิชาชีพ	2.77	1.07	7	พอใช้
33.	ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายในเนื้อหา วิชาที่เรียน	3.15	1.05	6	พอใช้
34.	ครูผู้สอน ได้เชิญวิทยากรหรือบุคคลที่เชี่ยวชาญ ในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ มาให้ความรู้	2.55	1.14	10	พอใช้
35.	ครูผู้สอนมีการให้ผู้เรียนจัดทำบอร์ดหรือป้าย นิเทศ เกี่ยวกับงานอาชีพ	2.45	1.16	11	ควรปรับปรุง
36.	ครูผู้สอนมีการมอบหมายงานให้ผู้เรียนร่วมกัน ศึกษาค้นคว้าแล้วทำรายงานส่ง เป็นกลุ่ม	2.65	1.11	8	พอใช้
37.	ครูผู้สอนให้ผู้เรียน ได้มีโอกาสฝึกทักษะปฏิบัติ ด้านวิชาชีพอย่างจริงจัง ในสถานที่ฝึกงาน	3.95	1.07	2	๑๔
38.	ครูผู้สอน ใช้วิธีสอนแบบอภิปราย โดยครูผู้สอน มอบหมายให้ผู้เรียนทำเป็นกลุ่มแล้วนำมา อภิปรายหน้าชั้นเรียน	2.56	1.16	9	พอใช้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สายอาชีพในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของ
ผู้เรียนสายอาชีพ (ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
39.	ครูผู้สอนใช้วิธีสอนแบบบรรยายโดยครูผู้สอนอธิบายแล้วสรุปประเด็นสำคัญให้ผู้เรียนฟัง	3.48	1.13	4	พอใช้
40.	ครูผู้สอนใช้วิธีสอนแบบสถานการณ์จำลองคือสมมติเหตุการณ์ขึ้นโดยให้ผู้เรียนศึกษาปัญหาจากเหตุการณ์นั้นแล้วคิดวิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง	3.38	1.08	5	พอใช้
41.	ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนวิชาชีพ	3.48	0.96	4	พอใช้
รวมด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน		3.23	0.64		พอใช้

จากตารางที่ 6 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพมีความเห็นว่าสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสายอาชีพในด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนรวม มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่อันดับสูงสุดคือ ครูผู้สอนสอนโดยวิธีการสาธิตให้ผู้เรียนดูก่อนลงมือปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมาคือ ครูผู้สอนอธิบายและยกตัวอย่างได้ชัดเจน ($\bar{X} = 3.95$) และครูผู้สอนใช้วิธีสอนโดยแบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนทำงาน ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้าย คือ ครูผู้สอนมีการให้ผู้เรียนจัดทำพอร์ตหรือป้ายนิเทศเกี่ยวกับงานอาชีพ ($\bar{X} = 2.45$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน
สายอาชีพในด้านสื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
42.	โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือในการฝึก ปฏิบัติงานทางวิชาชีพต่าง ๆ เพียงพอกับผู้เรียน	3.94	0.92	4	ด
43.	ครูผู้สอนมีความสามารถและความชำนาญในการ ใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการสอน	4.38	0.83	1	ด
44.	ครูผู้สอนและผู้เรียนมีโอกาสใช้สื่อการเรียน การสอนวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือร่วมกัน	3.85	1.03	5	ด
45.	สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติ งานทางด้านวิชาชีพมีความทันสมัย	3.77	0.96	6	ด
46.	สื่อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเรียน การสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	4.17	0.83	2	ด
47.	ผู้เรียนมีการเก็บสื่อวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ เข้าที่อย่าเรียบร้อย	3.97	0.88	3	ด
48.	โรงเรียนมีหนังสือแบบเรียนหรือคู่มือการเรียน การสอนเกี่ยวกับวิชาชีพให้เพียงพอ	3.28	1.14	7	พอใช้
49.	มีการแจกเอกสารประกอบการสอน	2.93	1.21	8	พอใช้
50.	โรงเรียนจัดทวารสาร สิ่งพิมพ์ และหนังสือ สำหรับอ่านเกี่ยวกับวิชาชีพให้เพียงพอ	2.90	1.26	9	พอใช้
รวมด้านสื่อการเรียนการสอน		3.69	0.64		ด

ตารางที่ 7 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพมีความเห็นว่า สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนสายอาชีพ ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยส่วนรวม มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีอันดับสูงสุดคือ ครูผู้สอนมีความสามารถและความชำนาญในการใช้สื่อวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ในการสอน ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ สื่อวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 4.17$) และผู้เรียนมีการเก็บสื่อวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเข้าที่อย่างเรียบร้อย ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้ายคือ โรงเรียนจัดหาวารสารสิ่งพิมพ์และหนังสือสำหรับอ่านเกี่ยวกับวิชาชีพอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.90$)

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียน
สายอาชีพในด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
51.	ครูผู้สอนแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์และ เกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนจะมีการเรียนการสอน	3.79	0.92	3	๓๔
52.	การวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียนมีส่วน ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียน	3.71	0.91	6	๓๕
53.	ในการประเมินผลวิชาชีพแต่ละครั้ง ครูผู้สอน จะแจ้งให้ผู้เรียนทราบก่อนล่วงหน้า	3.60	1.03	8	๓๔
54.	ครูผู้สอนประเมินผลจากความรับผิดชอบใน การทำงานของผู้เรียน	3.73	0.93	5	๓๕
55.	ครูผู้สอนประเมินผลจากพัฒนาการทางทักษะ ของผู้เรียน	3.74	0.85	4	๓๕
56.	ครูผู้สอนวัดผลและประเมินผลจากการสังเกต ดูความสนใจในการเรียนของผู้เรียน	4.00	0.82	2	๓๕
57.	ครูผู้สอนวัดผลและประเมินผลจากการฝึก ปฏิบัติงาน	4.06	0.82	1	๓๕
58.	ครูผู้สอนวัดผลและประเมินผลจากการสอน ภาคทฤษฎี	3.65	0.94	7	๓๕
59.	การวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียนครู ผู้สอนใช้วิธีตรวจพิจารณาผลงานที่ผู้เรียน ทำส่งเป็นรายชั้น	3.55	0.97	9	๓๕

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียน

สายอาชีพในด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพ(ต่อ)

ลำดับ ที่	รายการ	ระดับการปฏิบัติหรือ มีความเหมาะสม		อันดับที่	ระดับสภาพ การจัดการ เรียนการสอน
		\bar{X}	S.D.		
60.	ครูผู้สอนแจ้งผลการตรวจแบบฝึกหัดหรือผลงาน ให้ผู้เรียนทราบอย่างรวดเร็ว	3.33	0.92	10	พอใช้
	รวมด้านการวัดผลและประเมินผล	3.72	0.63		ดี

จากตารางที่ 8 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพมีความเห็นว่า สภาพการจัดการศึกษา
นอกโรงเรียนสายอาชีพ ในด้านการวัดผลและประเมินผล โดยส่วนรวมมีสภาพการจัดการเรียน
การสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.72$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียน
การสอนอยู่ในระดับดีอันสูงสุดคือ ครูผู้สอนวัดผลและประเมินผลจากการฝึกปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.06$)
รองลงมาคือ ครูผู้สอนวัดผลและประเมินผลจากการสังเกตความสนใจในการเรียนของผู้เรียน
($\bar{X} = 4.00$) และครูผู้สอนแจ้งให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์และเกณฑ์การผ่านวิชาชีพก่อนจะมี
การเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.79$) ตามลำดับ และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับ
สุดท้ายคือ ครูผู้สอนแจ้งผลการตรวจแบบฝึกหัดหรือผลงานให้ผู้เรียนทราบอย่างรวดเร็ว ($\bar{X} =$
3.33)

2.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายอาชีพในด้านต่าง ๆ

6 ด้าน พิจารณาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาชีพจำนวน 32 ฉบับ มาสรุปผลเป็นความเรียงในแต่ละด้านดังนี้

2.2.1 สภาพด้านหลักสูตร

ครูผู้สอนวิชาชีพร้อยละ 100.00 มีความเห็นว่าการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นที่จัดขึ้นในโรงเรียนนั้นใช้หลักสูตรของกรมการศึกษานอกโรงเรียน และบางหลักสูตรได้แก้ไขเพิ่มเติมจากหน่วยวิชาชีพเพื่อความเหมาะสมกับสภาพภายในสถานฝึกฯ สาขาวิชาชีพต่าง ๆ ที่เปิดสอนและได้รับอนุมัติจากกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ วิชาอาชีพช่างตัดผมชาย ช่างไม้ครุภัณฑ์ ช่างเชื่อมโลหะ ช่างเครื่องทำความเย็น ช่างพิมพ์ ช่างไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ดนตรีสากล นักแสดงนาฏศิลป์-ดนตรีไทย ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าชาย ช่างหัตถกรรม เกษตรกรรม (การขยายพันธุ์พืช) ช่างถ่ายรูป ช่างตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี ช่างศิลป์ คหกรรม (วิชาอาหารและขนม) ศิลปหัตถกรรมและประดิษฐ์ดอกไม้ผ้า ส่วนใหญ่นับว่าครอบคลุมสนองความต้องการของผู้เรียนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น สาขาวิชาต่าง ๆ ที่จัดสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่มีสาขาวิชาและรายวิชาสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบันมาก และเนื้อหาวิชาชีพในหลักสูตรที่ใช้มีความยากง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนบางส่วน บางวิชาหลักสูตรที่ใช้ก็ยากเกินกว่าระดับสติปัญญาของผู้เรียนเนื่องจากพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนน้อย มีเพียงเนื้อหาในหน่วยวิชาชีพเกษตรกรรมวิชาเดียวที่ง่ายเกินไป สำหรับในเรื่องระยะเวลาที่ใช้ในการสอนวิชาชีพในแต่ละสาขาวิชานั้น บางสาขาวิชามีความเหมาะสม และบางสาขาวิชาซึ่งยังไม่เหมาะสมกับหลักสูตร ระยะเวลาที่เรียนตามหลักสูตรน้อยเกินไปเพราะความพร้อมทางด้านพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนไม่เหมือนผู้เรียนปกติทั่วไป นอกจากนี้ระยะเวลาในการฝึกอบรมของผู้เรียน แต่ละคนแตกต่างกันทำให้ไม่เหมาะสม ในการเรียนการสอนจะแบ่งกลุ่มลำบากทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน และระยะเวลาการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละหน่วยวิชานั้นไม่เพียงพอ เพราะภายในสถานฝึกฯ มีกิจกรรมมาก และกิจกรรมต่าง ๆ ก็มีความจำเป็นทำให้การเรียนการสอนไม่ค่อยบรรลุผลตามเป้าหมายเท่าที่ควร อันเนื่องจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นและความสนใจของผู้เรียน และหลักสูตรวิชาชีพส่วนใหญ่ครูผู้สอนสอนอยู่แต่ละสาขาวิชาชีพมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมและมารยาทในการประกอบอาชีพอยู่บ้าง

เช่น ในหน่วยวิชาชีพนดนตรี ในหลักสูตรมีการสอดแทรกจริยธรรมและมารยาทในการแสดง ออกหน้าเวทีและหลังเวที ไม่มีการแสดงที่หยาบคาย มารยาทในการนั่งเดินต่อหน้าผู้ชม และ เมื่อไปดูการแสดงของผู้อื่นจะต้องมีมารยาทในการดูและฟังเป็นต้น และถ้าบางสาขาวิชาชีพนไม่มี ตามหลักสูตรโดยตรง ครูผู้สอนก็จะสอนเสริมเองตามความเหมาะสม โดยสอนทั้งทฤษฎีและสอน สอดแทรกลงไปขณะปฏิบัติงาน เช่น สอนให้มีความซื่อสัตย์สุจริตในอาชีพของตนเอง มารยาทใน การติดต่อธุรกิจ คุณสมบัติของช่างตัดเสื้อที่ดี การเตรียมตัวก่อนลงมือทำงาน รู้จักรักษาความ สะอาด การป้องกันการเกิดอันตราย การร่วมมือกับผู้อื่น ช่วยเหลือผู้อื่น การตรงต่อเวลา มี ความสุขุมเยือกเย็น เป็นต้น

2.2.2 สภาพด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนวิชาชีพสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาต่าง ๆ กัน เช่น

คหกรรมศาสตร์ ศิลปหัตถกรรม ช่างไม้ครุภัณฑ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ตัดเย็บ เสื้อผ้า จิตรกรรม ตัดผมชาย เกษตรกรรม ช่างศิลป์ ไฟฟ้า ช่างเครื่องยนต์ ดุริยางค์ศาสตร์ บัญชี วิชาชีพครู และวิชาสามัญ เป็นต้น ตั้งแต่ระดับ ปวช. ถึง ระดับปริญญาตรี ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.62 ได้สอนตรงตามสาขาวิชาชีพที่ถนัดและมีประสบการณ์ และครูผู้สอนวิชาชีพ ส่วนใหญ่ร้อยละ 68.75 ไม่เคยได้รับการสัมมนาหรืออบรมความรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีพ ที่สอน ส่วนครูผู้สอนส่วนน้อยร้อยละ 31.25 ที่ได้เคยอบรมและสัมมนาวิชาชีพได้ไปอบรมสัมมนาที่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ วิทยาเขตเพาะช่าง และศูนย์การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น ครูผู้สอนวิชาชีพได้ให้คำแนะนำผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนวิชาชีพในขณะที่สอนและนอก ชั้นเรียน เนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้เรียนที่แตกต่างจากผู้เรียนทั่ว ๆ ไป ฉะนั้นต้องให้คำแนะนำ ตลอดเวลา เพื่อป้องกันไม่ให้งานที่ฝึกงานเสียหาย แนะนำถึงประโยชน์ของการเรียนการนา ไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ แนะนำให้ผู้เรียนทราบถึงความเหมาะสมระหว่างตัวผู้เรียน กับสาขาวิชาชีพที่จะเรียนมีความเหมาะสมกันหรือไม่ ผู้เรียนมีความถนัดหรือมีความสามารถด้านใด ควรจะเลือกเรียน ในสิ่งที่ตนเองชอบ แนะนำเรื่องความต้องการของตลาดแรงงาน เมื่อผู้เรียน เรียนแล้วไม่เข้าใจก็ให้คำแนะนำเพิ่มเติมอีก แนะนำจุดบกพร่องของผู้เรียนให้มีความอดทน นอกจากนั้นยังแนะนำในเรื่องส่วนตัวของผู้เรียนอีกด้วย หรือแม้แต่บางครั้งผู้เรียนที่ปล่อยไปแล้ว หรือออกไปประกอบอาชีพแล้วมีปัญหา ก็กลับมาขอคำแนะนำปรึกษาแล้วแต่กรณี ก็ให้คำแนะนำ โดยตลอด เมื่อครูผู้สอนทำการสอนวิชาชีพแล้ว ผู้เรียนสามารถทำงานตามที่ครูผู้สอนได้มอบหมาย

ให้ได้แตกต่างกันในแต่ละวิชาชีพตามความสามารถผู้เรียนบางคนถ้าสนใจ เขาจะสามารถทำงานที่มอบหมายได้ดี บางวิชาชีพผู้เรียนสามารถทำได้ปานกลางและบางวิชาชีพผู้เรียนทำได้บ้าง เช่น ถ้าอธิบายแล้วปล่อยให้ทำเองจะทำไม่ค่อยได้ ต้องให้คอยบอก คอยทำให้ดูทีละคนถึงจะทำได้ ดังนั้น ต้องดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด ผู้เรียนจึงสามารถทำงานได้สำเร็จ

2.2.3 สภาพด้านผู้เรียน

ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 90.62 มีความเห็นว่าผู้เรียนสายอาชีพนั้น สัมผัสใจเข้ามาเรียนเพื่อต้องการความรู้ แต่พอต้องเรียนจริงจังและฝึกฝน ส่วนใหญ่จะเริ่มเบื่อหน่ายต่อการเรียนก็จะไม่สนใจ หรือผู้เรียนไม่สามารถเรียนสิ่งที่เขาตั้งใจจะมาเรียน เนื่องจากสื่อเครื่องมือจำกัด จึงถูกให้เรียนอย่างอื่นแทน นอกจากนี้เนื่องจากสถานที่คับแคบมีเด็กและเยาวชนอื่นที่อยู่ภายนอกห้องเรียนจำนวนมาก เป็นสื่อให้ผู้เรียนมีความตั้งใจน้อยลง บางครั้งถึงกับไม่ได้ตั้งใจเรียน เช่น การส่งเสียงดัง การเดินเล่นหน้าห้องเรียน หรือเจ้าหน้าที่มาตามตัวผู้เรียนไปเพื่อทำกิจการอื่น ในขณะที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่ในห้องเรียน แต่ก็มีบางคนเข้ามาเรียนตามเพื่อนหรือไม่รู้ว่าเรียนหน่วยไหน ก็ไม่สนใจเรียนทำงานแบบขอไปทีเท่านั้น ผู้เรียนสายอาชีพในโรงเรียนส่วนน้อยที่มีความตั้งใจจริง ซึ่งจะมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายดีมาก และทำงานได้สำเร็จด้วยดี ประสบผลสำเร็จในการเรียน ส่วนผู้เรียนที่ไม่ตั้งใจ และมีความรับผิดชอบน้อย ครูผู้สอนต้องคอยกำกับและควบคุมดูแลในการทำงานอย่างใกล้ชิด โดยตลอด ก็สามารถทำงานที่มอบหมายนั้น ๆ ได้ และผู้เรียนสายอาชีพส่วนใหญ่สามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนและสภาพแวดล้อมได้ดี ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้เรียนอยู่กันอย่างสงบ ไม่สร้างปัญหาใด ๆ ให้กับครูและเพื่อน ๆ เป็นต้น จะมีปัญหาบ้างแต่น้อยมาก เนื่องจากผู้เรียนบางคนมีพื้นฐานทางด้านครอบครัวแตกต่างกัน นอกจากนี้ผู้เรียนสายอาชีพในโรงเรียนผู้ใหญ่ทุกโรงเรียนทุกหน่วยวิชาชีพ สามารถทำประโยชน์ให้กับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ในขณะที่เรียนได้เป็นอย่างมาก และเป็นอย่างดีในการนำความรู้ที่เรียนมาพัฒนาตนเองและช่วยเหลืองานอื่น ๆ เป็นการให้บริการแก่สถานพินิจฯ ทำให้ไม่ต้องเสียเงินค่าจ้างแรงงานและสามารถนำวิชาชีพที่เรียนไปแสดงให้คนภายนอกเห็นอยู่เสมอ ๆ เช่น ผู้เรียนหน่วยช่างเครื่องยนต์สามารถซ่อมบำรุงยานพาหนะของสถานพินิจได้ หน่วยวิชาชีพช่างเชื่อมโลหะสามารถซ่อมแซมในสิ่งที่ผุพังได้ ผลิตภัณฑ์หรือโครงสร้างและอุปกรณ์ที่เป็นเหล็ก ซ่อมแซมและผลิตของใช้ในหน่วยงานเสมอ ผู้เรียนหน่วยวิชาชีพช่างไม้ครุภัณฑ์ สามารถช่วยงานก่อสร้างเล็กน้อย งานซ่อมแซมอาคารต่าง ๆ และไปช่วย

งานในหน่วยฝึกและอบรมบ้านอื่น ๆ หน่วยวิชาชีพช่างถ่ายภาพ ผู้เรียนสามารถถ่ายภาพที่ใช้สำหรับติดสมุดประจำตัว ติดใบสมัครเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายและติดใบสุทธิของเด็กและเยาวชนของสถานพินิจฯ และผู้เรียนสายอาชีพยังช่วยงานกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยเขียนป้ายวันสำคัญต่าง ๆ ทำแผ่นป้ายในหน่วยงานและศาลต่าง ๆ ได้ดี นอกจากนี้ผู้เรียนสายอาชีพเป็นตัวแทนในนามของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางออกไปเผยแพร่ เช่น การแสดงความสามารถทางด้านดนตรี และสาธิตการทำผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในวิชาชีพที่ได้เรียนมา เป็นการเผยแพร่ทำให้บุคคลภายนอกรู้จักสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ในทางที่ดีมากขึ้นเป็นต้น

2.2.4 สภาพด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูผู้สอนวิชาชีพแต่ละท่านใช้วิธีสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต่าง ๆ ในวิชาชีพที่รับผิดชอบอยู่ ซึ่งครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 87.50 จะใช้วิธีสอนแบบบรรยายและสาธิตให้ผู้เรียนดู และให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง บางท่านเน้นการปฏิบัติมากกว่า บางท่านสอนทฤษฎีและปฏิบัติสลับกันไป การจัดกิจกรรมแล้วแต่ความเหมาะสม บางวิชาชีพไม่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากห้องเรียนอุปกรณ์ไม่อำนวย และไม่มีโรงฝึกวิชาชีพ สำหรับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันนั้น ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 90.62 ได้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนเช่นนี้ เช่น เมื่อสอนการปฏิบัติงานแล้วแบ่งงานให้รับผิดชอบเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทุกคนต้องมัวงานทำและช่วยกันแก้ไขปัญหา แต่ก็มีบางหน่วยวิชาชีพไม่ได้จัดเนื่องจากมัวงานเร่งด่วนต้องปฏิบัติไม่มีเวลา ไม่มีโอกาสเพราะสภาพไม่ให้ นอกจากนี้ครูผู้สอนวิชาชีพได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างอิสระเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย เช่น ให้ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดเห็นและร่วมจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีอิสระได้ แต่ทั้งนี้ต้องอยู่ในขอบเขตของกฎระเบียบของสถานฝึกและอบรมฯ ฝึกงานภาคปฏิบัติอย่างมีอิสระ ถ้าไม่เข้าใจหรือขัดข้องครูผู้สอนก็จะมาอธิบายให้ฟัง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงฝีมือในการทำสิ่งของเครื่องใช้ส่วนตัวของผู้เรียนเอง การจัดกิจกรรมบางอย่าง เช่น การซ้อมดนตรี ก็จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีอิสระในการเลือกและเล่นเพลงได้เอง นอกจากนี้มีการคัดเลือกหัวหน้าชั้นเรียน โดยใช้เสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ตัดสินมอบงานให้ทำ โดยครูผู้สอนเป็นที่ปรึกษา เป็นต้น

2.2.5 สภาพด้านสื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 100.00 ได้เห็นถึงความสำคัญในการส่งเสริมให้มีการใช้สื่อและวัสดุอุปกรณ์เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการจัดการศึกษาสายอาชีพ ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นมาก ครูผู้สอนมีความต้องการสื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับงานของวิชาชีพแต่ละด้านให้มาก เพราะช่วยทำงานได้สะดวกและได้ผลดี นอกจากนี้เพื่อให้ผู้เรียน ได้พัฒนาและมีความคิดสร้างสรรค์ สำหรับสื่อ เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาชีพอยู่นั้น แต่ละท่านมีความเห็นแตกต่างกันบางท่านมีความเห็นว่ามีความสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและการเรียนการสอนมาก มีความสอดคล้องปานกลาง มีความสอดคล้องบ้างเล็กน้อย และ ไม่มีความสอดคล้องเพราะมีข้อจำกัดทั้งงบประมาณ ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 93.75 มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลือกซื้อสื่อ เครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในโรงเรียนผู้ใหญ่ โดยการไปตรวจดูวัสดุอุปกรณ์ สืบราคาของที่จะซื้อ แล้วดำเนินการจัดซื้อเอง แล้วเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับต่อไป และครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 81.25 มีความเห็นว่าโรงเรียนมีสื่อ เครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนจำนวนไม่เพียงพอ สื่อไม่ครบ ไม่ทันสมัย บางหน่วยวิชาชีพมีสื่อจำนวนมากแต่คุณภาพไม่ดีเท่าที่ควรเพราะถูกใช้งานมานานมาก

2.2.6 สภาพด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของวิชาชีพของครูผู้สอนนั้นแบ่งเป็นภาคทฤษฎี สอบวัดผลโดยใช้แบบทดสอบ และภาคปฏิบัติ วัดผลจากการปฏิบัติงาน เช่น ใช้แบบสังเกตการทำงาน โดยดูความเรียบร้อยถูกต้องของงาน ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลาและเวลาเข้าเรียนของผู้เรียน เป็นต้น ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 90.62 เห็นด้วยต่อการที่จะให้ครูผู้สอนและผู้เรียนมีโอกาสร่วมกันในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนในแต่ละวิชาชีพ เพราะผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งครูผู้สอนสามารถนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิชาชีพที่สอนได้ ช่วยให้ผู้เรียนสนใจและมีความต้องการอยากที่จะฝึกมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความพยายามมากขึ้น ได้พัฒนาตนเองขึ้นเรื่อย ๆ และผู้เรียนจะได้ประเมินผลตนเอง ได้ว่ามีความสามารถเพียงพอที่จะนำไปประกอบเป็นอาชีพหรือไม่ มีครูผู้สอนเป็นส่วนน้อยร้อยละ 6.25 ที่เห็นว่า ครูควรวัดผลและประเมินผลเพียงคนเดียว เพราะผู้เรียนไม่สามารถประเมินได้ ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 93.75 เน้นถึงความสำคัญของการ

วัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนสายอาชีพจากภาคปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี เพราะการปฏิบัติเป็นการลงมือทำจริง ผู้เรียนต้องออกไปทำงานต้องใช้ฝีมือและทักษะ การที่มีการปฏิบัติมาก ๆ ทำให้มีการพัฒนาฝีมือขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดความชำนาญ เกิดทักษะในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ ทำให้มีประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ และเนื่องจากสภาพผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ออกไปศึกษาต่อ สภาพความพร้อมของผู้เรียนเป็นเยาวชนที่ไม่พร้อมทางด้านพื้นฐาน จึงจำเป็นต้องเน้นภาคปฏิบัติให้เขาคิดเป็นทำเป็นเพื่อเป็นพื้นฐานในการที่จะนำไปประกอบอาชีพ ส่วนครูผู้สอนบางท่านมีความเห็นว่า ควรเน้นถึงความสำคัญของการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนสายอาชีพจากภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเท่ากัน เพราะภาคทฤษฎีเป็นหลักการ (วิชาการ) ภาคปฏิบัติเป็นวิธีการ (การดำเนินงาน) และเพราะว่าถ้าผู้เรียนไม่เข้าใจทฤษฎี ส่วนมากก็ปฏิบัติไม่ได้

3. การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของ โรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลตามความคิดเห็นของผู้เรียนและครูผู้สอน ดังนี้

3.1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาหรือการปรับปรุงการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในด้านต่าง ๆ 6 ด้านดังกล่าวมีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งผู้เรียนสายอาชีพของ โรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เขียนตอบเองอย่างเป็นอิสระ สรุปได้ดังนี้

3.1.1 ด้านหลักสูตร

หลักสูตรวิชาอาชีพบางรายวิชามีการเรียนภาคทฤษฎีไม่เพียงพอ เนื้อหาในบางเรื่องยังไม่ละเอียดพอที่จะเข้าใจได้ง่าย ทำให้ไม่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้มากพอ นอกจากนี้หลักสูตรวิชาอาชีพที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนการให้ความรู้ตามหลักสูตรแก่ผู้เรียนและเวลาเรียนยังไม่เหมาะสม

3.1.2 ด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนวิชาชีพในแต่ละวิชาอาชีพมีจำนวนไม่เพียงพอ และครูผู้สอน

ต้องทำหน้าที่หลายหน้าที่ มีกิจกรรมต่าง ๆ มาก นอกจากนั้นครูผู้สอนบางท่านมีความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอนไม่เพียงพอ ไม่เข้มงวดในการเรียน และยังขาดการเอาใจใส่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงในเรื่องการดูแลงานที่มอบหมายให้แก่ผู้เรียน การชี้แนะแนวทางในการทำงานและข้อบกพร่องแก่ผู้เรียน ซึ่งบางครั้งไม่สามารถแก้ปัญหาให้ผู้เรียนได้ ครูผู้สอนบางท่านยังขาดความเป็นกันเอง การให้กำลังใจ การให้ความยุติธรรม การมีเหตุผลในการทำโทษ การรับฟังเหตุผลจากผู้เรียน และการสอบถามในเรื่องความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

3.1.3 ด้านผู้เรียน

ผู้เรียนสายอาชีพบางคนไม่ได้เลือกเรียนวิชาอาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการและความสามารถของตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ไม่ค่อยสนใจและตั้งใจเรียน รวมทั้งยังขาดการอ่านหนังสือในเวลาว่าง นอกจากนั้นผู้เรียนยังไม่ตรงต่อเวลาในการเข้าชั้นเรียน ไม่พยายามคิดและฝึกหัดทำงานด้วยตนเอง ขาดการมีส่วนร่วมในการเรียนวิชาอาชีพ ผู้เรียนบางคนยังขาดความเคารพเชื่อฟังผู้ใหญ่ ครูอาจารย์ การพูดความจริง ความอดทน การมีความสามัคคีในหมู่คณะ ความพร้อมเพรียงในการปฏิบัติงานในการทำงานกลุ่ม การเสียสละ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และในบางครั้งยังขาดการมีระเบียบวินัย รวมทั้งการขาดเงินปันผล

3.1.4 ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นบางครั้งครูผู้สอนยังอธิบายและยกตัวอย่างให้ไม่ชัดเจน มีการนำวิธีการสอนใหม่ ๆ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชาอาชีพที่เรียนน้อย บางวิชาอาชีพยังขาดการให้ฝึกทำงานเป็นกลุ่ม ๆ การให้ฝึกงานนอกสถานที่ และการให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนี้เวลาในการจัดการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ

3.1.5 ด้านสื่อการเรียนการสอน

สื่อการเรียนการสอน เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ หนังสือเรียน หนังสือที่เกี่ยวกับวิชาอาชีพต่าง ๆ เช่น คู่มือศึกษาวิธีการทำงาน การฝึกงานอาชีพ มีจำนวนไม่เพียงพอกับผู้เรียน ไม่ทันสมัย และบางส่วนชำรุดขาดการซ่อมแซม นอกจากนี้ยังขาดรูปภาพประกอบ การสอนบางวิชาอาชีพ การเชิญผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพมาช่วยสอนพิเศษ และการสอนวิธีใช้เครื่องมือ

3.1.6 ด้านการวัดผลและประเมินผล

การวัดผลและประเมินผลในการเรียนภาคทฤษฎีมีน้อย ในบางครั้งยังขาดการแจ้งเกณฑ์การประเมินผล การแจ้งวันเวลาที่จะมีการประเมินผลให้ผู้เรียนรู้อก่อน การแจ้งหรือบอกผลการเรียนโดยเร็ว การสอบซ่อม การประเมินผลจากการสังเกตความสนใจของผู้เรียน การมีความยุติธรรมต่อการประเมินผลการเรียน และการให้รางวัลเพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

3.2 จากการตอบแบบสัมภาษณ์ของครูผู้สอนวิชาชีพ 32 คนเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผลนั้นสรุปผลความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาชีพเกี่ยวกับปัญหาการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในด้านต่าง ๆ 6 ด้านดังนี้

3.2.1 ปัญหาด้านหลักสูตร

ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 81.25 มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรวิชาชีพที่จัดสอนในโรงเรียนผู้ใหญ่มีปัญหาและครูผู้สอนวิชาชีพร้อยละ 18.75 มีความเห็นว่า เนื้อหาวิชาในหลักสูตรวิชาชีพที่จัดสอนในโรงเรียน ไม่มีปัญหาสำหรับผู้เรียน ที่มีปัญหาเนื่องจากสติปัญญาพื้นฐานทางด้านความรู้และความถนัดของผู้เรียน และเพราะว่าระยะเวลาในการฝึกอบรมแตกต่างกัน ผู้เรียนไม่เข้าออกเป็นปกติ จึงทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับความรู้เท่าที่ควร นอกจากนั้นควรปรับเนื้อหาวิชาในหลักสูตรและเครื่องมือให้สอดคล้องกัน และควรจัดหลักสูตรที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน และครูวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 90.62 มีความเห็นว่า เนื้อหาในหลักสูตรวิชาชีพที่จัดสอนในโรงเรียน ไม่มีปัญหาต่อการสอนของครูผู้สอน แต่จะมีปัญหาบ้างในบางรายวิชายากเกินความสามารถของผู้เรียน เวลาเรียนไม่พอไม่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

3.2.2 ปัญหาด้านครูผู้สอน

ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 72.87 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีปัญหาในเรื่องการขาดครูผู้สอนในสาขาวิชาชีพเนื่องจากแต่ละหน่วยวิชาชีพส่วนใหญ่ชั้นเรียนหนึ่งจะมีครูผู้สอน 1 คน เมื่อครูมีงานรับผิดชอบอื่นจะต้องทำ เช่น ไปราชการอื่น การเข้าเวร

ครู ครูหยุดพักผ่อน หรือพักแรม หรือมีกิจธุระจำเป็น หรือมีงานเร่งด่วน จะไม่มีผู้ทำหน้าที่แทน จำเป็นต้องปิดห้องเรียนหยุดสอนชั่วคราว เพราะถ้าปล่อยให้ผู้เรียนทำกันเองจะทำให้เกิดความเสียหายได้ หรือเมื่อมีครูผู้สอนย้ายไปกว่าจะได้คนใหม่มาแทนกันนานมาก ผู้เรียนก็จะไม่ได้เรียน ได้เต็มที่ ครูผู้สอนร้อยละ 68.75 มีภารกิจอื่นที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากการสอนวิชาชีพ เช่น ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน นำไปศาลและทำงานภายนอก การเข้าครูเวร-พักแรม คุมจ่ายอาหาร รับผิดชอบงานของสถานฝึกอื่น ๆ และกิจกรรมอื่น ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ครูผู้สอนมีความต้องการครูผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญในแต่ละสาขาวิชาชีพโดยตรงเพิ่มขึ้นอีก ส่วนในด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพที่ครูผู้สอนรับผิดชอบอยู่ บางหน่วยวิชาไม่มีปัญหา และบางหน่วยวิชาก็มีปัญหาบ้างเล็กน้อย เช่น งานที่ได้รับมอบหมายให้ทำไม่ตรงกับความรู้ที่เรียนมา และครูผู้สอนบางท่านต้องการมีความรู้ในเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของวิชาชีพที่สอนเพิ่มเติม เป็นต้น

3.2.3 ปัญหาด้านผู้เรียน

ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 56.25 มีความคิดเห็นว่า ผู้เรียน วิชาชีพที่สอนอยู่มีปัญหาและครูส่วนที่เหลือนึกเห็นว่าผู้เรียนมีปัญหาอยู่บ้างพอสมควร ซึ่งแต่ละคนมีปัญหาแตกต่างกันไป เช่น ปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน เนื่องจากไม่มีแรงจูงใจ เช่น เงินปันผล เป็นต้น ผู้เรียนบางคนเรียนโดยไม่สมัครใจ ขาดความกระตือรือร้น เบื่อหน่ายการเรียนทฤษฎี ขาดความรับผิดชอบ บางหน่วยวิชาชีพมีปัญหาด้านทักษะพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน ไม่เท่ากัน ระยะเวลาฝึกอบรม เวลาเข้าเรียนต่างกัน การเรียนจึงเรียนพร้อมกันไม่ได้ ผู้เรียนบางคนอ่านหนังสือไม่ออก ไม่มีพื้นฐานทางวิชาชีพมาก่อน เป็นต้น และบางหน่วยวิชาชีพไม่มีปัญหาเลย สำหรับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนวิชาชีพนั้น ครูผู้สอนมีความเห็นว่ามีปัญหาต่อการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนแตกต่างกันในบางหน่วยวิชาชีพ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ตั้งแต่ไม่รู้หนังสือจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผู้เรียนบางคนไม่อาจจะเรียนทางทฤษฎีและทำความเข้าใจได้เท่าที่ควร การอธิบายการสอนและการรับของผู้เรียนไม่เท่ากัน ดังนั้น ผู้เรียนควรอ่านออกเขียนได้ ถ้าให้ตีผู้เรียนควรจบประถมศึกษา และจากการที่ผู้เรียนสายอาชีพในโรงเรียนจะมีการเข้า ๆ ออก ๆ กลางคันนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.37 มีความเห็นว่าเป็นปัญหา ทำให้ครูเหนื่อยมาก ผู้เรียนในชั้นเรียนเดียวกัน จะเรียนไม่เหมือนกันต้องสอนเป็นกลุ่มทีละกลุ่ม และการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนเหล่านี้ถ้าเรียนไม่จบหลักสูตรที่กำหนดไว้ก็จะเป็นการสูญเปล่าทางการศึกษารวมถึงวัสดุในการฝึกงาน ซึ่งบาง

หน่วยวิชาชั้นผู้เรียนจะได้วิชาที่เรียนน้อยมาก ออกไปแล้วไม่สามารถที่จะประกอบอาชีพได้และครูผู้สอนบางหน่วยวิชาชี้ให้เห็นว่าไม่เป็นการสูญเสียค่าทางการศึกษา เพราะผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ดีกว่าปล่อยให้เฉย ๆ โดยไม่ได้เรียนจะไม่ได้ประโยชน์อะไร นอกจากนั้นครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขในเรื่องนี้ไว้ดังนี้ เช่น การจัดผู้เรียนเข้าเรียนในหน่วยวิชาชั้นนั้นควรเลือกผู้เรียนที่อยู่ 1 ปีขึ้นไป หรือคัดเลือกเฉพาะผู้ที่มีระยะเวลาพอสมควร หรือควรให้ผู้เรียนที่ศาลตัดสินแล้วเข้าเรียนตามหน่วยวิชาชี้ได้ แต่ไม่รับผู้เรียนที่ศาลยังไม่ตัดสิน ควรคัดเลือกผู้เรียนที่มีระยะเวลาในการฝึกอบรมที่เท่า ๆ กัน และควรจัดเป็นกลุ่มเฉพาะขึ้นมาให้ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือจัดให้มีการสอนแบบสั้นโดยเฉพาะเจาะจง เช่น การทำแก๊อ อี้ การก่ออิฐ ฯลฯ เป็นต้น และถ้าครบกำหนด 6 เดือน หรือมากกว่านั้น ควรให้เปลี่ยนหน่วยได้ เพื่อหาทักษะหน่วยวิชาชี้อื่นต่อไป นอกจากนี้ให้ผู้เรียนที่ยังเรียนไม่จบหลักสูตรแต่ต้องออกจากสถานฝึกอบรมก่อน ให้สามารถเรียนต่อจนกว่าจะจบหลักสูตรได้รับประกาศนียบัตร ส่วนในเรื่องเงินทุนที่ผู้เรียนสายอาชีพในโรงเรียนที่จะใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปเมื่อจบออกไปแล้วนั้น ครูผู้สอนทุกท่านมีความเห็นว่ามีปัญหาแน่นอน เพราะผู้เรียนส่วนมากครอบครัวยากจนไม่สามารถลงทุนที่จะทำกิจส่วนตัวได้ และทุกหน่วยวิชาชี้ไม่มีการสนับสนุนเงินทุนให้กับผู้เรียน เพราะไม่มีงบประมาณและครูผู้สอนเองมีความคิดอยากจะสนับสนุนแต่ไม่มีทุนที่จะสนับสนุน แต่ถ้าผู้เรียนที่สนใจมาก ๆ ทำงานเก่ง ฝีมือดี มีความชำนาญ จะจัดหางานให้ทำเมื่อจบออกไปโดยประสานงานกับบริษัท ห้างร้าน และโรงงานต่าง ๆ ที่มีงานเกี่ยวกับที่ได้เรียนมา และขณะนี้ทางผู้พิพากษาสมทบได้เป็นฝ่ายช่วยเหลือดูแลรับผิดชอบในเรื่องเงินทุนสนับสนุนอยู่

3.2.4 ปัญหาด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูผู้สอนวิชาชี้ส่วนใหญ่ร้อยละ 62.50 มีความคิดเห็นว่า ในด้านนี้ทั้งมีปัญหาและไม่มีปัญหาในการนำเทคนิควิธีการสอนวิชาชี้แบบใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ที่ไม่มีปัญหาเพราะส่วนใหญ่ใช้การสอนแบบเดิม การเรียนการสอนไม่ค่อยมีการนำเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาใช้ ครูผู้สอนบางหน่วยวิชาชี้ไม่มีปัญหาเพราะมีอาจารย์จากเทคโนโลยี มาทำการอบรมและฝึกอยู่เป็นประจำ ส่วนบางท่านที่มีปัญหาเพราะเทคนิคใหม่ ๆ บางครั้งครูก็ยังไม่มีทักษะเพียงพอและผู้สอนบางท่านไม่เคยไปอบรมเพิ่มเติมเกี่ยวกับความรู้ใหม่ ๆ ในวิชาชี้ที่สอนเลย อุปสรรคการสอนไม่พร้อม ขาดสื่อการเรียนการสอนประเภทหนังสือรูปภาพ ซึ่งครูผู้สอนได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรมีหนังสือทางด้านอาชีพทุกสาขาที่เบ็ดเสร็จ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาค้นคว้า และ

ผู้เรียน ไม่มีโอกาสออกไปดูเทคนิคและงานภายนอกโรงเรียน ครูผู้สอนวิชาชีพมีปัญหาบ้างในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาชีพเพราะความรู้ของผู้เรียนไม่เท่ากัน เวลาไม่ค่อยเพียงพอ มีกิจกรรมล้นดูจรรยาเข้ามาและบ่อย ทำให้งานที่มอบหมายล่าช้า และเนื่องจากขาดวัสดุเครื่องมืออุปกรณ์ สภาพห้องเรียนและห้องฝึกงานคับแคบ เป็นต้น

3.2.5 ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอน

ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนมีปัญหาในด้านงบประมาณในการจัดซื้อสื่อเครื่องมือเครื่องจักรและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนวิชาชีพเพราะขาดงบประมาณไม่เพียงพอ ขอแล้วมักไม่ค่อยได้ หรือล่าช้ามาก ต้องใช้เวลานาน บางครั้งสินค้าขึ้นราคาไปแล้วยังไม่ได้งบประมาณมา และบางหน่วยวิชาชีพเครื่องมือเครื่องจักรมีราคาสูงมาก สำหรับเรื่องการใช้สื่อเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนนั้นไม่ค่อยมีปัญหาเพราะขาดสื่อเครื่องมือที่มีคุณภาพที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน และครูผู้สอนบางท่านได้พยายามศึกษาค้นคว้าการใช้สื่ออยู่เสมอทำให้ลดปัญหาลงได้มาก นอกจากนี้บางหน่วยวิชาชีพมีปัญหาเนื่องจากไม่มีสถานที่ที่จะจัดสื่อการเรียนการสอน ไม่มีโรงฝึกงานที่จะติดตั้งเครื่องมือให้ปลอดภัย เป็นต้น

3.2.6 ปัญหาด้านการวัดผลและประเมินผล

ครูผู้สอนวิชาชีพส่วนใหญ่ร้อยละ 75.00 มีความคิดเห็นว่า การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพในโรงเรียนผู้ใหญ่นั้นสอนอยู่ไม่มีปัญหาในด้านทฤษฎีหรือด้านปฏิบัติ มีบางหน่วยวิชาชีพเท่านั้นที่มีปัญหา ซึ่งมักเกิดจากสาเหตุดังนี้ ผู้เรียนเรียนไม่ทันกับเนื้อหาของหลักสูตร ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานน้อยและบางคนไม่รู้หนังสือ บางหน่วยวิชาชีพวัดผลค่อนข้างยากเพราะระยะเวลาที่ศาลกำหนดให้เข้าฝึกอบรมของผู้เรียนต่างกัน ทำให้การเรียนของผู้เรียนไม่เท่ากัน มีความรู้แตกต่างกัน ต้องแยกข้อสอบ ส่วนการวัดผลและประเมินผลด้านปฏิบัติมีปัญหาทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ และสถานที่ปฏิบัติงานคับแคบ ครูผู้สอนได้พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าวเหล่านี้โดยปฏิบัติเท่าที่ทำได้เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์และงานลุล่วงไปด้วยดี สำหรับ การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนวิชาชีพโดยการสอบวัดผลประจำภาคเรียน และสอบวัดผลจบหลักสูตรนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ร้อยละ 84.37 มีความเห็นว่าไม่มีปัญหาใด ๆ เกี่ยวกับเรื่องนี้ จะมีปัญหาเพียงเล็กน้อยในบางหน่วยวิชาชีพเนื่องจากการเข้าออกของผู้เรียนไม่เท่ากัน และเพราะเรียนไม่ทันในหลักสูตร เป็นต้น

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน วิธีสอนและกิจกรรม การเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลและประเมินผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน เกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลางในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เป็นรายด้านแต่ละด้านและสรุปรวม ดังรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 9 ถึง ตารางที่ 11

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีเพศแตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ลำดับที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ	ผู้เรียนสายอาชีพ				t
		ชาย		หญิง		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1	ด้านหลักสูตร	3.57	0.46	3.69	0.41	0.98
2	ด้านครูผู้สอน	3.98	0.61	4.02	0.60	0.22
3	ด้านผู้เรียน	3.63	0.54	3.71	0.52	0.58
4	ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.22	0.66	3.29	0.59	0.43
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.73	0.65	3.50	0.54	1.44
6	ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.69	0.65	3.84	0.52	0.89
	รวม	3.64	0.48	3.67	0.33	0.31

จากตารางที่ 9 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพเพศชายมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพว่า ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพียงด้านเดียวที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.22$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี โดยเห็นว่า ด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีเป็นอันดับสูงสุดคือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.73$) และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.69$) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับด้อยที่สุดท้ายคือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.57$)

ส่วนผู้เรียนสายอาชีพเพศหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพว่า ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.48$ และ 3.29) ตามลำดับ ส่วน

ด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี โดยเห็นว่า ด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีเป็นอันดับสูงสุด คือด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมาคือด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.84$) และด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.71$) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดีอันดับสุดท้ายคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.50$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานการวิจัยที่ว่าผู้เรียนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน โดยผู้เรียนเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้คือ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.22$ และ 3.29) ตามลำดับ ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี

โดยส่วนรวมแล้ว ผู้เรียนสายอาชีพเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพสอดคล้องกันว่า มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.64$ และ 3.67) ตามลำดับ และ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีอายุแตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของ โรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็ก และเยาวชนกลาง ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ลำดับที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ	ผู้เรียนสายอาชีพ				t
		อายุต่ำกว่า 18 ปี		อายุ 18 ปีขึ้นไป		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1	ด้านหลักสูตร	3.55	0.45	3.67	0.46	1.27
2	ด้านครูผู้สอน	3.90	0.60	4.14	0.60	2.02*
3	ด้านผู้เรียน	3.56	0.50	3.79	0.58	2.13*
4	ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.18	0.66	3.34	0.61	1.24
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.65	0.66	3.78	0.59	1.07
6	ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.62	0.65	3.90	0.55	2.23*
	รวม	3.57	0.46	3.77	0.44	2.15*

* $P < .05$

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพว่า ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงด้านเดียวที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.18$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี โดยเห็นว่า ด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีเป็นอันดับสูงสุดคือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมาคือ ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.65$) และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.62$) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดีอันดับสุดท้าย คือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.55$)

ส่วนผู้เรียนสายอาชีพที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายอาชีพว่า ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงด้านเดียวที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.34$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดี โดยเห็นว่าด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีเป็นอันดับสูงสุด คือ ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมาคือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.79$) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดีอันดับสุดท้ายคือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.67$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพระหว่างผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และอายุ 18 ปีขึ้นไป พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านครูผู้สอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านผู้เรียนตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ที่ว่าผู้เรียนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายอาชีพในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน โดยผู้เรียนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีความเห็นว่ามีสภาพการจัดการเรียนการสอนทั้ง 3 ด้านอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 4.14, 3.90$ และ 3.79) สูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ($\bar{X} = 3.90, 3.62$ และ 3.56) ตามลำดับ และผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และอายุ 18 ปีขึ้นไป มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้ คือด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.18$ และ 3.34) ตามลำดับ ส่วนด้านอื่น ๆ มี สภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดี

โดยส่วนรวมแล้วผู้เรียนสายอาชีพที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และอายุ 18 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายอาชีพสอดคล้องกันว่ามีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.57$ และ 3.77) ตามลำดับ และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้เรียนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่ามีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีสูงกว่าผู้เรียนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพของโรงเรียนผู้ใหญ่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง

ลำดับที่	ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ	ผู้เรียนสายอาชีพ				t
		ระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า		ระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า		
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	
1	ด้านหลักสูตร	3.59	0.48	3.59	0.45	0.03
2	ด้านครูผู้สอน	3.94	0.58	4.01	0.62	0.63
3	ด้านผู้เรียน	3.69	0.55	3.61	0.53	0.71
4	ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน	3.28	0.65	3.20	0.64	0.64
5	ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.65	0.63	3.72	0.65	0.53
6	ด้านการวัดผลและประเมินผล	3.65	0.59	3.76	0.65	0.93
	รวม	3.63	0.48	3.65	0.45	0.18

จากตารางที่ 11 แสดงว่า ผู้เรียนสายอาชีพที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพว่าด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงด้านเดียว ที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.28$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดี โดยเห็นว่าด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีเป็นอันดับสูงสุดคือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.94$) รองลงมาคือ ด้านผู้เรียน ($\bar{X} = 3.69$) ด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.65$) และด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.65$) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดี อันดับสุดท้ายคือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.59$)

ส่วนผู้เรียนสายอาชีพที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพว่า ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนเพียงด้านเดียวที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับพอใช้ ($\bar{X} = 3.20$) ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดี โดยเห็นว่าด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดีเป็นอันดับสูงสุดคือ ด้านครูผู้สอน ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมาคือด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X} = 3.76$) และด้านสื่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ และด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับดีอันดับสุดท้ายคือ ด้านหลักสูตร ($\bar{X} = 3.59$)

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้เรียนสายอาชีพระหว่างผู้เรียนที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า และผู้เรียนที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า พบว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน ซึ่งขัดแย้งกับสมมติฐานการวิจัย ที่ว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้านแตกต่างกัน โดยผู้เรียนที่มีการศึกษาที่อยู่ในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า และผู้เรียนที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ด้านที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับพอใช้ คือ ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.28$ และ 3.20) ตามลำดับ ส่วนด้านอื่น ๆ มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี

โดยส่วนรวมแล้ว ผู้เรียนสายอาชีพที่มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและต่ำกว่า และผู้เรียนที่มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาและสูงกว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษานอกโรงเรียนสายอาชีพ สอดคล้องกันว่า มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.63$ และ 3.65) ตามลำดับ และไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05